

SÜLÜK UYGULAMASI SONRASINDA YÜZDE SELLÜLİT GELİŞEN BİR OLGU

Münire Işlak Demir¹, Ayşe Erbay¹, Emine Çölgeçen², Çiğdem
Kader¹

¹Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları ve
Klinik Mikrobiyoloji ABD, Yozgat

²Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji ABD, Yozgat

- **Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre; “geleneksel tıp;** fiziksel ve ruhsal hastalıklardan korunma, bunlara tanı koyma, iyileştirme veya tedavi etmenin yanında sağlığın iyi sürdürülmesinde de kullanılan, farklı kültürlerle özgü teori, inanç ve tecrübelerle dayalı-izahı yapılabilen veya yapılamayan- bilgi, beceri ve uygulamalar bütünüdür.
- Sülük tedavisi geleneksel tıp uygulamaları içerisinde yer almaktadır. Latince ismi *hirudo medicinalis* olan sülüğün, İngilizce ismi olan “leech” eski İngilizce’deki tabip kelimesinden gelmektedir. Sülük ile uygulanan tedaviye hirudoterapi adı verilmektedir. Bu uygulama yüzyıllardır Anadolu’da kullanılmaktadır.

Şahin Kavaklı H ve ark. Hirudoterapiye Bağlı Gelişen Bilateral Hemartroz: Olgu Sunumu. Akademik Acil Tıp Olgu Sunumları Dergisi 2010, Cilt:1 Sayı:2

Mollahaliloğlu ve ark. Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarında Yeni Dönem Ankara Med J, Cilt 15, Sayı 2, 2015

Şahin Kavaklı H ve ark. Hirudoterapiye Bağlı Gelişen Bilateral Hemartroz: Olgu Sunumu. Akademik Acil Tıp Olgu Sunumları Dergisi 2010, Cilt:1 Sayı:2

Olgu

- Rosacea tanısı ile dermatoloji bölümünde takip ve tedavi altında olan ve yüzüne sülük tedavisi uyguladıktan sonra sellülit gelişen kadın hasta sunulmuştur.

Olgu

- 48 y kadın
- Özgeçmiş: Tip 2 DM, HT, Rosacea
- Hikaye: 3 gün önce yüzüne sülük uygulanmasından sonra yüzünde kızarıklık, şişlik ve ağrı gelişmiş.
- FM: Yüzünde ve göz çevresinde kızarıklık, ısı artışı ve sülüğün yapıştırıldığı bölgeler olan alın, bilateral maxiller bölge ve çenede ısırık izleri mevcut idi. Submandibuler, submental ve servikal bölgede 3.5x2.5 cm boyutlarında lenfadenopati tespit edildi.

Laboratuvar

- BK:13600 (%83.6 PMNL)
- Sedimentasyon: 33 mm/s
- C-reaktif protein: 19.3mg/L,
- Albumin: 4 g/dl,
- Kan şekeri:232mg/dl
- Böbrek ve karaciğer fonksiyon değerleri normaldi.
- Viral hepatit markerları negatif olarak değerlendirildi.

- **Yüzeyel doku USG:**

Sağ parotis yüzeyel lobunda ve preaurikular bölgede 8x5mm, mandibulada angulus lokalizasyonunda gland içerisinde 7x5mm, sağ submandibuler gland çevresinde 10x5 mm, sağ servikal zincirde 20x9 mm boyutlarında olmak üzere reaktif lenf nodları izlendi.

Tedavi

- Hastaya sellülit tanısı ile ampisilin sulbaktam 4x1 gr IV infüzyon ve siprofloksasin 2x400 mg IV infüzyon tedavisi başlandı.
- Dermatoloji bölümünün önerileri doğrultusunda %2 Eau borique solüsyon ile topikal diflukortolon valerat ve klorkinaldol kombinasyonu uygulandı.
- Genel durumu düzelen hastanın tedavisi 14 güne tamamlanarak taburcu edildi.

Tartışma

- Tıbbi sülüğün tedavi amaçlı kullanımı çok eski çağlara kadar uzanmaktadır.

Saglam N. Sülük Biyolojisi ve Yetiştirme Teknikleri. TC Tarım Bakanlığı 2008

http://www.tarim.gov.tr/uretim/Su_Urunleri,Suluk.html

- Günümüzde tıbbi amaçlı hirudoterapinin araştırılıp uygulandığı hastalıklar:

- Venöz yetersizlik
- Plastik ve rekonstruktif cerrahi sonrasında oluşan komplikasyonlar
- Diz ve eklem osteoartropatileri
- Migren

Tartışma

- İnfektif miyokardit
- HT ve iskemik kalp hastalıkları
- Kronik hepatit ve KC hastalıkları
- Psöriasis , egzema, ürtiker, kronik deri hastalıkları ve akne
- Depresyon
- İşitme kayıpları
- Kozmetik nedenler

Tartışma

- Arteriyel yetersizliği olan hastalar, immünsüpresyon durumları, kanama-pıhtılaşma bozukluğu yada atopik yapıda olan bireylerde kullanımı önerilmemektedir.
- Sülük tedavisini takiben uzamış kanama görülebilir.
- Sülüğün salgılarına karşı anafilaksi ve lokal allerjik reaksiyonlar tarif edilmiştir.

Tartışma

- Hirudoterapi uygulamasında steril şartlarda çalışılmaz ve hastalar arasında sülük alışverişi yapılırsa, sülüklerin tekrar kullanımına bağlı olarak birçok enfeksiyon etkeni insandan insana bulaşabilmektedir.
- Bu konuda eğitilmiş olan uygulayıcılar aynı hasta için dahi olsa her uygulama da yeni sülükler kullanmaktadırlar.

Tartışma

- Sülüklerin ağız ve barsak florasında *Aeromonas hydrophila* bulunmaktadır.
- *A. hydrophila* sülük tarafından emilen kanın pıhtılaşmasını önleyen maddeler salgılamaktadır.
- Sülük uygulaması sonrasında siprofloksasine dirençli *aeromonas* enfeksiyonları bildirilmiştir.

Wang EW, Warren DK, Ferris VM, Casabar E, Nussenbaum B. Leech-transmitted ciprofloxacin-resistant Aeromonas hydrophila. Arch Otolaryngol Head Neck Surg. [Case Reports]. 2011 Feb;137(2):190-3.

Tartışma

- Sülük uygulamasına bağlı olarak en ciddi komplikasyonlardan biri *Aeromonas hydrophila* enfeksiyonudur.
- Sülüğe bağlı enfeksiyonlar genel olarak sellülit veya lokal apse şeklindedir.
- %0-20 oranında bildirilmektedir.
- *Aeromonas hydrophila* 1.kuşak sefalosporinlere ve penisilinlere duyarlıdır.

Tartışma

- Aeromonas hydrophila komplikasyonlarını önlemek için, özellikle immün yetmezliği olan vakalarda IV seftriakson profilaksisi uygulanmaktadır.
- Ayrıca kullanılacak sülükler sodyum hipoklorit ilave edilmiş solüsyonda 10 dakika bekletilerek eksternal dekontaminasyon sağlanmaktadır.

Tartışma

- Bizim olgumuzda sülük uygulamasının ardından gelişen sellülit kliniği erken tanı ve antibiyotik tedavisi ile kontrol altına alındı.
- Tedavide Ampisilin sulbaktam 4x1 gr + Siprofloksasin 2x400 mg IV inf tedavi 14 gün süre ile uygulandı.

Tartışma

- Dermatoloji hastaları arasında alternatif tıbbi yöntem kullanımını araştıran bir çalışmada 522 hastanın %1.1'ne sülük tedavisi uyguladığı bildirilmiştir.

Tükenmez Demirci G. ve ark. Deri Hastalıklarında Tamamlayıcı ve Alternatif Tıbbi Yöntem

Kullanımı ve Hastalar Üzerindeki Olumlu ve Olumsuz Etkileri Turk J Dermatol 2012; 6: 150-4

Sonuç

- Geleneksel ve tamamlayıcı tıp ile ilgili uygulamalar her geçen gün ülkemizde yaygınlaşmaktadır.
- Hastaların başta hirudoterapi olmak üzere geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları sonucunda doğabilecek komplikasyonlar konusunda bilinçlendirilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.